

Projekt: Tvořivá škola, registrační číslo projektu CZ.1.07/1.4.00/21.3505

Příjemce: Základní škola Ruda nad Moravou, okres Šumperk, Sportovní 300, 789 63 Ruda nad Moravou

Zařazení materiálu:

Šablona: Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT (III/2)

Předmět: Fyzika, 7. ročník

Sada: 3

Číslo DUM: EU-OPVK-ICT-F1-49

Název materiálu: Plování těles v kapalině.

Autor materiálu: Mgr. Martin Havlíček

Anotace: Prezentace ukazuje experimenty s plováním stejnorodých těles různé hustoty v kapalině. Vysvětluje souvislost mezi hustotou tělesa, hustotou kapaliny a jejich chováním v kapalině.

Ověření materiálu ve výuce:

Datum ověření: 09. 02. 2012

Ověřující učitel: Mgr. Martin Havlíček

Třída: VII. B

Materiál je určen k bezplatnému používání pro potřeby výuky a vzdělávání na všech typech škol a školských zařízení.

Jakékoliv další používání podléhá autorskému zákonu.

Tento výukový materiál vznikl v rámci Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

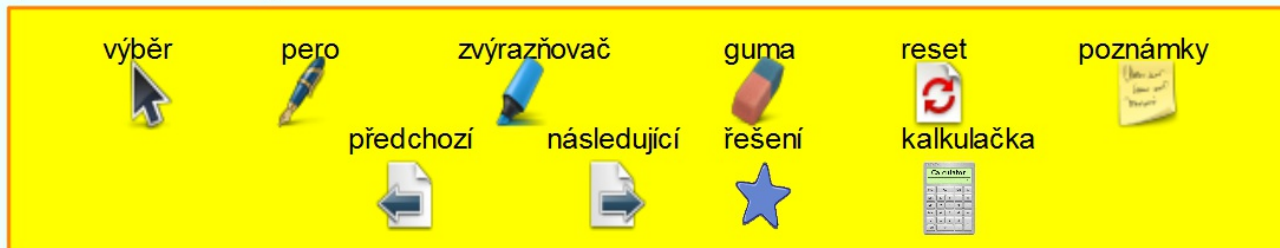

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

- cílová skupina (ročník, tematický celek): fyzika 2. st. ZŠ, kapaliny
- forma vyučovací hodiny, pomůcky: dem. i žák. pokusy, voda, bukový kvádr, plastová miska, kámen, siloměr, kyveta.

- použité nástroje ACTIV studia:

- popis prezentace a jejího využití:
Vysvětlení a popis chování stejnorodých těles v kapalině.

U Úkol, nebo experiment   **Z** Zápis   **O** Opakování

Obsah:

Plování těles

Vztah mezi vztlakovou silou a hustotou

Plování těles - zápis

Plovoucí led

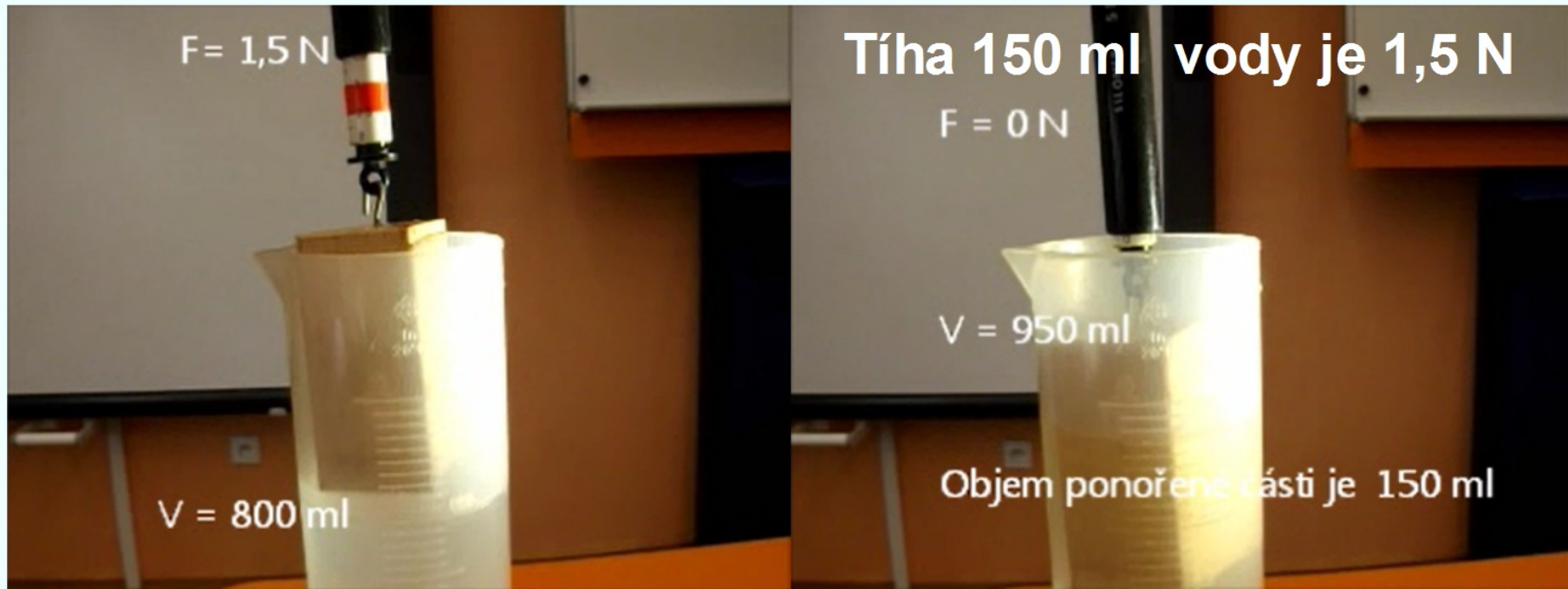

Plování těles

○ Archimedův zákon

"Těleso ponořené do kapaliny, je nadlehčováno silou, která se rovná tíze kapaliny tělesem vytlačené."

Co se stane, když je tíha tělesa větší, než tíha vytlačené kapaliny?

Těleso nedokáže vytlačit tolik kapaliny.

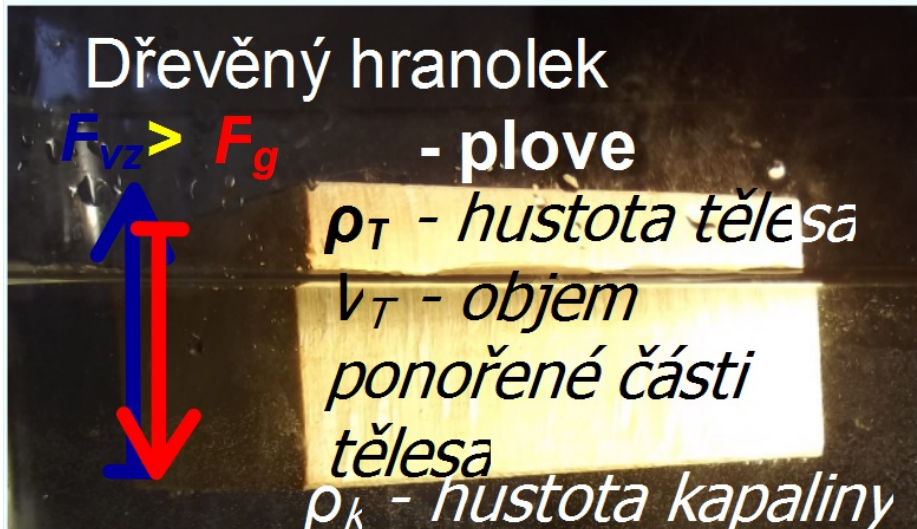

U Plování těles

- popiš stav, ve kterém se nachází jednotlivá tělesa

Plování těles - matematický důkaz

Plovoucí těleso je ponořeno pod hladinu jen částí svého objemu. Vztlková síla F_{vz} a tíha F_g , jsou v rovnováze. Pokud na těleso zatlačíme, ponoří se, po uvolnění stoupá k hladině $F_{vz} > F_g$

Vztlkovou sílu vypočítáme:

$$F_{vz} = V_T * \rho_k * g$$

Tíhu těles vypočítáme:

$$F_g = V_T * \rho_T * g$$

Můžeme napsat

$$\begin{aligned}
 & \cancel{V_T} * \rho_k * \cancel{g} > \cancel{V_T} * \rho_T * \cancel{g} \\
 & \rho_k > \rho_T
 \end{aligned}$$

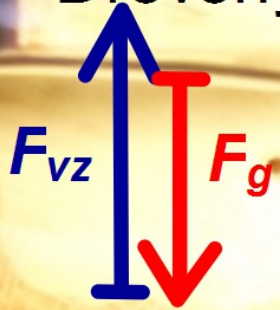

Z Plování těles

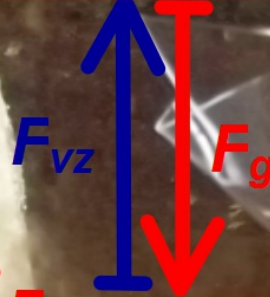
- Popiš síly, které působí na jednotlivá tělesa

Dřevěný hranolek

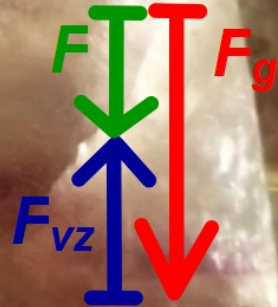

Těleso plove $F_g < F_{vz}$, $\rho_T < \rho_K$
- těleso je částečně ponořené. Objem ponořené část vytváří silovou rovnováhu s tíhou tělesa.

Plastová miska

Těleso se vznáší $F_g = F_{vz}$, $\rho_T = \rho_K$
- těleso je celé ponořené. Síly působící na těleso jsou v rovnováze

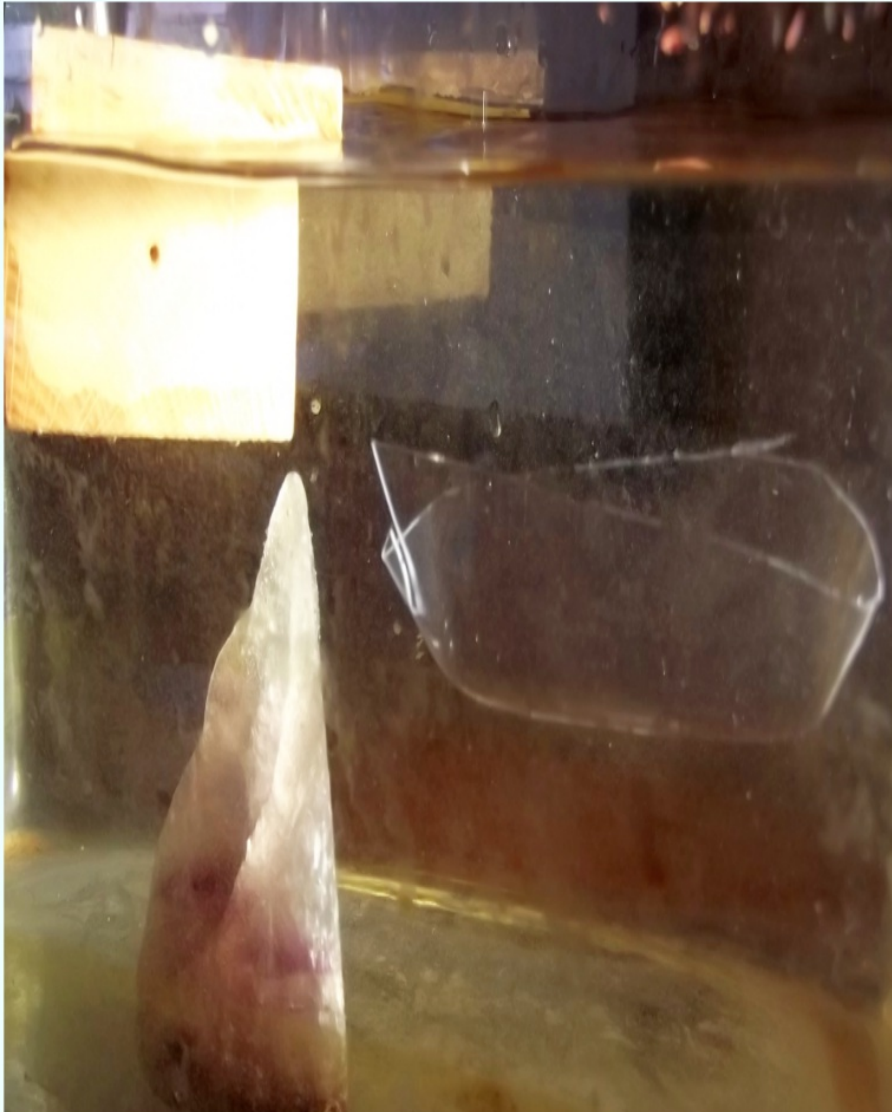
Kámen

Těleso klesne ke dnu $F_g > F_{vz}$, $\rho_T > \rho_K$
- těleso je celé ponořené. Výsledná síla je ve směru tíhy.

Plování těles - pro plování stejnorodých těles je důležitá jejich hustota. Dopiš podmínky hustoty pro jednotlivé stavy tělesa.

Těleso plove:

$$\rho_T < \rho_K$$

Dřevo má menší hustotu než voda, dřevo plave.

Těleso se vznáší:

$$\rho_T = \rho_K$$

Plast má stejnou hustotu jako voda, plast se vznáší.

Těleso klesá ke dnu:

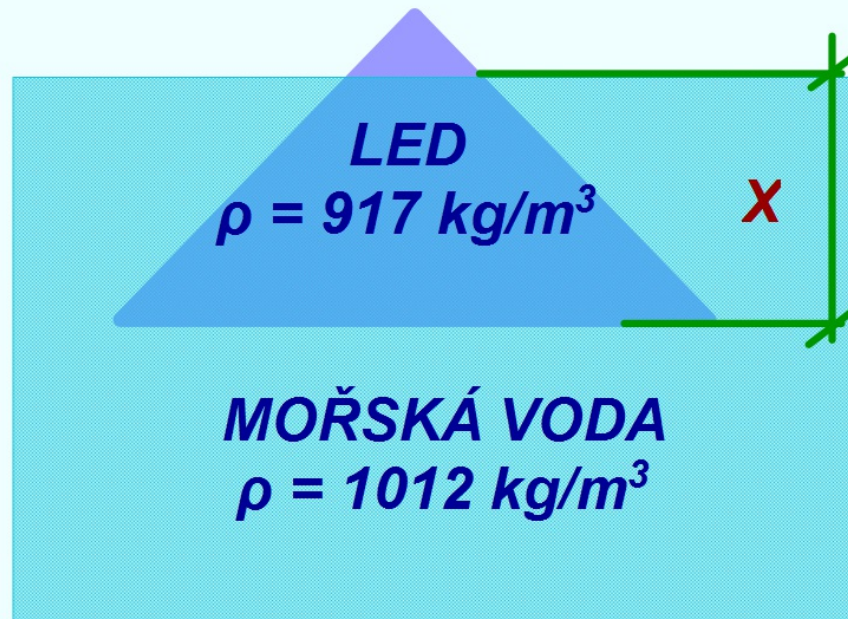
$$\rho_T > \rho_K$$

Kámen má větší hustotu než voda, kámen plave.

Ú Hustota plovoucího ledu je 900 kg/m^3 . Hustota mořské vody je 1012 kg/m^3 . Jak velká část ledovce je pod vodou.

$$X = \frac{\rho_L}{\rho_V}$$
$$X = \frac{917 \text{ kg/m}^3}{1012 \text{ kg/m}^3}$$
$$X = 0,9$$

Pod hladinou se ukrývá 90% celkového objemu ledovce.

Seznam použité literatury a pramenů:

Objekty, použité k vytvoření sešitu, jsou součástí SW Activ Inspire, nebo jsou vlastní originální tvorbou autora.

Autor:

Mgr. Martin Havlíček

Základní škola Ruda nad Moravou, okres Šumperk

zsroda@zsroda.cz

únor 2012

